

- загальний розвиток інноваційної культури суспільства.

З урахуванням зазначеного доцільним вважається констатувати, що у контексті забезпечення ефективного функціонування підприємств агропромислового комплексу України формування стратегії їх розвитку та відповідна її реалізація сприятиме не лише створенню передумов для досягнення висхідного тренду економічного зростання держави, а й забезпеченню економічної безпеки підприємництва та держави в цілому.

Список використаних джерел

1. Хірівський Р., Содома Р., Клебан О., Устиновська Т. Стратегія розвитку АПК України в умовах посилення міжнародної конкуренції. *Розвиток маркетингу в АПК*. URL: <https://sci.ldubgd.edu.ua/bitstream/123456789/8540/1/Econ-28-2021-32.pdf>
2. Бубенко П., Гусев В. Чому гальмуються інноваційні процеси в Україні. *Економіка України*. 2017. № 6. С. 30-39.
3. Бреус С. В., Байрамов М. Управління продуктовими інноваціями у контексті їх впровадження суб'єктом господарювання. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2020. Вип. 3 (26). С. 55-61. URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/26_2020/11.pdf
4. Антонюк Л. Л., Антонюк Л. Л., Поручник А. М., Савчук В. С. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації : монографія. К. : КНЕУ, 2003. 394 с.
5. Гудзь О. І. Стратегія розвитку підприємства: сутність та класифікація. *Економіка і суспільство*. 2018. № 18. С. 346-352. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/18_ukr/48.pdf
6. Аптекар С. С. Оцінка ефективності інноваційних стратегій підприємств. *Економіка України*. 2017. №1. С. 42-49.
7. Колінко Н.О. Управління інноваційною діяльністю як основа якісних зрушень. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка"*. 2011. №12. С. 43.
8. Джеджула В. В., Єпіфанова І. Ю., Цвик О. Г. Інноваційна діяльність як чинник конкурентоспроможності підприємств. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 4. С. 5-8.
9. Бреус С. В., Поліщук Т. С. Дослідження сутності інноваційного потенціалу у контексті управління інноваціями на підприємстві. *Інфраструктура ринку*. 2021. Вип. 51. С. 98-103. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2021/51_2021_ukr/17.pdf

СОЦІАЛЬНІ ВЕКТОРИ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМЦІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Бортун К.О.

кандидат філологічних наук,

декан факультету психології та соціальних технологій

Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет»

Центральним вектором сучасного світового розвитку постає глобалізація, під впливом якої світова цивілізація, в принципово іншій якості, перейшла в новий формат взаємодії основоположних компонентів світової системи підприємництва перебувають в системі трансформації, містять у собі поєднання міжнаціональних інтересів, суперечливих вимог сьогодення із механізмами забезпечення та впровадження соціальних векторів у питанні його безпеки.

Варто наголосити, що соціальна безпека – стан розвитку держави, за якого держава здатна забезпечити гідний і якісний рівень життя населення

незалежно від віку, статі, рівня доходів, сприяти розвитку людського капіталу як найважливішої складової економічного потенціалу країни [3].

Інструментарій соціальної безпеки перебуває між трьома сферами. Вона є важливою складовою національної безпеки держави. Її аналітичні методи запозичені у архітектоніки «економічна безпека». А в прикладному сенсі вивчення та забезпечення належного рівня соціальної безпеки є частиною соціальної політики.

Підтримуємо думку М. Кальницької, яка пропонує розглядати соціальну безпеку в суспільстві на таких рівнях [3, с. 567]:

- нанорівень (соціальна безпека особи підприємця);
- мікрорівень (соціальна безпека підприємства);
- мезорівень (регіональна соціальна безпека);
- макрорівень (національна соціальна безпека).

Сьогодні основними загрозами соціальній безпеці людини в Україні є:

- зростання рівня бідності (зниження рівня трудових доходів або їх втрата у зв'язку з бойовими діями);
- незахищеність прав та свобод громадян;
- втрата частиною населення житла внаслідок ворожих обстрілів;
- зростання безробіття у зв'язку із припиненням діяльності більшості підприємств у зоні бойових дій;
- посилення соціальних конфліктів на фоні військової агресії, руйнування системи соціальних цінностей;
- зростання криміналізації суспільства, розвиток тероризму на тимчасово окупованих територіях, а також мародерства;
- зниження доступності населення до якісної медичної допомоги особливо в тих регіонах, де ведуться бойові дії, і як наслідок погіршення стану здоров'я населення, поширення соціальних захворювань;

Умови глобалізації впливають на соціальні вектори безпеки підприємців, змінюючи їх орієнтацію та створюючи нові виклики. Нами окреслені деякі з найважливіших соціальних векторів безпеки в умовах глобалізації:

- Конкуренція.

Глобалізація спричинила зростання конкуренції на світовому ринку, що може призвести до зменшення прибутків підприємств. Підприємці повинні бути готовими до конкурентного середовища і забезпечувати свої підприємства конкурентоспроможністю.

- Інновації.

У глобальному світі, де технології розвиваються зі швидкістю світла, інновації стають необхідним елементом успішного бізнесу. Підприємці повинні бути готові до швидких змін технологій і використанню новітніх методів виробництва, щоб забезпечити конкурентоспроможність свого підприємства.

- Ризики.

Глобалізація збільшує ризики для підприємців, такі як валютні ризики, політичні ризики, ризики військових конфліктів тощо. Підприємці повинні мати ризик-менеджментові стратегії, які допоможуть їм уникнути або зменшити можливі наслідки цих ризиків.

- Соціальна відповідальність.

У глобальному світі підприємці повинні не тільки дбати про свої бізнес-інтереси, але й про соціальні та екологічні наслідки своїх дій. Підприємці повинні враховувати вплив свого бізнесу на соціальну та природну середу, та бути готовими виконувати соціальну відповідальність в межах своїх можливостей.

- Персонал.

У глобальному бізнесі підприємства стикаються зі значним викликом у залученні та утриманні кваліфікованих працівників. Підприємці повинні мати на увазі, що робота з персоналом потребує не лише матеріальних винагород, а й підтримки виконання задач, підвищення кваліфікації, соціального захисту тощо.

- Правовий контекст.

Глобалізація призвела до збільшення обсягів міжнародної торгівлі, що робить правовий контекст бізнесу важливим аспектом соціального вектора безпеки підприємств. Підприємці повинні розуміти законодавство в тих країнах, де вони здійснюють бізнес, і дотримуватися вимог місцевого законодавства, щоб уникнути можливих правових ризиків.

- Навички медіаграмотності та цифрової гігієни.

Прагнення маніпулювати свідомістю громадян шляхом поширення недостовірної та упередженої інформації в ЗМІ і соціальних мережах. Вартим уваги є питання про моніторинг інформації про кіберінциденти та співпраця підприємства з державними організаціями, дослідниками, які мають працювати в межах встановлених правил і протоколів. Створення відповідних центрів, які реагуватимуть на виклики щодо наявності кіберінцидентів допоможе центрам здійснювати обмін інформацією про кібератаки та допоможе вирішити цю проблему. Такі локальні центри мають співпрацювати міжнародними організаціями та закладами, які мають подібний спектр роботи. Варто залучати професіоналів, відповідних фахівців, щоб зробити цей крок обов'язковим для усієї мережі підприємців України.

Отже, соціальна безпека як система на сучасному етапі розвитку українського підприємництва формує добробут нашого оточення. Варто наголосити, що від урегулювання усіх соціальних викликів на усіх ярусах і рівнях соціальної безпеки – від макрорівня до нанорівня – залежить рівень соціального добробуту соціуму, рівень життя українців, формування плідного підґрунтя для подальшого розвитку сучасного підприємства. Перспективним вважаємо окреслення архітекτονіки соціального іміджа сучасного підприємця, із детальним коментарем щодо кожного із векторів його функціонування.

Література:

1. Бортун К. О. Сучасні вектори формування навички «соціальна інклюзія» у соціальних працівників. *Інклюзивна освіта та навчання в сучасних умовах трансформацій: психолого-педагогічні основи інклюзивної освіти*: матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 23 січня – 5 березня 2023. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2023. С. 21–25.

2. Кальницька М.А. Соціальна безпека: поняття та рівні дослідження. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Миколаївський національний ун-т ім. В.О. Сухомлинського. 2017. Вип. 17. С. 566–571.
3. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. Наказ «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України» від 29.10.2013 № 1277. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text>
4. Пасічний Р. Національна безпека України в епоху глобалізації. *Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку*. 2012. Вип. 24. С. 108–112.

БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ДІДЖІТАЛІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ

Афанасьєв К.М.,

*к.е.н., доцент кафедри менеджменту та інноваційного провайдингу
Європейського університету*

В умовах воєнного стану та ведення бойових дій в Україні продовжується розвиток цифровізації як в технічному напрямку, так і в законодавчому полі. Створюються реєстри різних видів у вигляді баз даних, організовується взаємодія як державних органів, так і підприємств за допомогою електронних каналів комунікації. Слід відмітити, що одними з складових формування безпеки підприємства є безпека співробітників підприємства та безпека бренду підприємства у цифровому світі.

Розглядаючи безпеку співробітників, проаналізуємо, що відбувається у взаємовідносинах «співробітник – держава». Декларуючи покращення в наданні державою цифрових послуг громадянам України функціонал додатку «Дія» значно просунувся вперед у своєму розвитку. Так, тільки за період з кінця лютого 2022 року до теперішнього часу було додано наступні функції [1]:

- «Документ, послуга для українців після втрати документів та вимкнення реєстрів;
- можливість задонатити на ЗСУ та потреби армії чи волонтерів;
- поява телебачення та радіо; проведення опитувань;
- можливість отримати допомогу від держави для ВПО, найманих працівників та ФОП;
- «Ворог – чат-бот для сповіщення про активність ворога;
- військові облігації – можливість придбати військові облігації;
- «Робота – можливість отримати допомогу для створення власної справи;
- зруйноване майно – можливість задокументувати пошкодження чи знищення майна через війну, отримати допомогу чи компенсацію.

З переліку нових функцій додатку «Дія» видно, що є багато позитивних функцій для багатьох категорій користувачів (ВПО – внутрішньо переміщених осіб і т.д.), спричинених веденням бойових дій в країні.

Розглянемо недоліки додатку «Дія» з позиції безпеки співробітника підприємства, який встановив цей додаток собі на телефон. На думку експерта з кібербезпеки [2]: